

Особливості гуманістичного виховання в інтернаціональній групі студентів

Н.Л.СЕМЯННИКОВА, канд. биол. наук, Л.М.ЛІСАЧУК

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Пошуки нових шляхів гармонізації міжнаціональних відносин спрямовуються у різні напрямки, одним з яких виступає освіта, зокрема гуманізація освіти, виховання толерантності та культури міжнаціонального спілкування студентської молоді. Виховання толерантності починається з усвідомлення цінності людської особистості. Особливу увагу слід приділяти тому, чим інша людина відрізняється від свого оточення, у чому її неповторність, самобутність. На культуру міжнаціонального спілкування негативно впливає упередженість у ставленні до людей будь-якої національності. При цьому в конфліктних ситуаціях, які виникають між молодими людьми, вади однієї людини студенти можуть переносити на інших представників певної національності.

Наприклад, у межах інтернаціональних груп іноземних студентів, що навчаються на підготовчих факультетах, залежно від різних обставин до спільної діяльності залучаються окремі люди – носії різних культур. Велику роль у спілкуванні між іноетнічними партнерами відіграє «гуманістичне» спілкування. Завдяки йому одна людина відкриває реальність, відмінну від власної, реальність іншої людини, її почуттів, уявлень, думок. Під час такого спілкування один учасник сприймає цілісний образ іншого як бажаного партнера, ґрунтуючись на визнанні його належності до певної спільноти, до якої він зараховує і себе самого. Усі види стосунків ми можемо спостерігати в нашій інтернаціональній групі іноземних студентів, які навчаються на ПФ. Це стосунки кооперації, за яких діяльність спрямована на досягнення єдиної мети; антагоністичні стосунки, що характеризуються змаганням у досягненні спільної мети, але кожен наближається до цієї мети окремо, при цьому кожна сторона дотримується певних правил поведінки. Якщо порушуються правила гуманної поведінки, виникає гострий конфлікт. У цьому випадку одна сторона не сприймає іншу як рівноправного партнера. Такі антигуманістичні міжособистісні стосунки, звичайно, неприпустимі. Конфліктне спілкування, яке ми іноді спостерігаємо у групах іноземних студентів, є дуже небезпечним, бо воно супроводжується різкими негативними емоціями. Якщо вчасно не розв'язати конфліктну ситуацію, вона може спричинити неврози, стійкий розлад

стосунків між студентами. Має місце стрес, переживання, розчарування. Підготовчий факультет для іноземних громадян представляє собою своєрідний соціум, який має свою інтегровану структуру і визначається відповідними соціально-педагогічними параметрами. Дослідження, проведені серед представників різних регіонів показали, що в умовах початкового адаптаційного періоду студенти надчутливі до негативних проявів (расова неприязнь, національна і соціальна гордовитість, значне відставання у навчанні і т. ін.). При їх існуванні вмикається механізм самозахисту, що приводить до замкненості, відокремленості, агресивності, конфліктності і, як наслідок, значного ускладнення в корекції мотиваційної сфери студентів, зниження успішності.

Звичайно, викладач повинен уміти керувати конфліктною ситуацією та навчити студентів уникати таких ситуацій. Завдяки гуманістичному спілкуванню встановлюється особливий морально-психологічний клімат у групі, що характеризується відкритістю, доброзичливістю та довірою.